

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі

Зерттеулер және стратегиялық талдау департаменті, Кәсіпорындар мониторингі басқармасы

2015 жылғы сәуір

ЭКОНОМИКАЛЫҚ КОНЪЮНКТУРАНЫҢ ЖӘНЕ САЛАЛАРДЫҢ ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАЙ-КҮЙІНІҢ ӨЗГЕРІСТЕРІНЕ ТАЛДАМАЛЫҚ ШОЛУ: ӨНДІРУ ЖӘНЕ ӨҢДЕУ ӨНЕРКӘСІБІ, ҚҰРЫЛЫС, САУДА, КӨЛІК ЖӘНЕ ҚОЙМАҒА АЛУ

Талдамалық шолу кәсіпорындарды іріктеудің пікіртерім нәтижелері бойынша қалыптастырылды, салалық құрылым төмендегі кестеде көрсетілген. Кәсіпорындардың пікіртерімдері **2015ж. сәуірде 2015 жылғы 1-тоқсанда болған өзгерістер** және 2015жылғы 2-тоқсанның аяғына дейін күтулі өзгерістер тұрғысынан жүргізіледі.

Мониторингке қатысушы кәсіпорындардың салалық құрамы

Салалар	2014 ж.						2015 ж.	
	2-тоқ.		3-тоқ.		4-тоқ.		1-тоқ.*	2-тоқ.*
	Кәсіпорындар саны	Үлесі, %**	Кәсіпорындар саны	Үлесі, %**	Кәсіпорындар саны	Үлесі, %**	Кәсіпорындар саны	Үлесі, %**
Барлығы	2690	50,5	2720	49,8	2739	48,2	2770	2781
Тау кен-өндіру өнеркәсібі	159	79,5	160	82,0	162	99,9	164	162
Өңдеу өнеркәсібі	663	69,1	657	69,9	656	66,9	664	660
Құрылыс	309	25,2	314	26,3	320	26,4	329	328
Сауда	671	23,4	685	23,9	686	21,9	689	711
Көлік және қоймаға алу	229	73,8	234	67,9	236	63,3	233	232
Остальные отрасли	659		670		679		691	688

** Шолуды қалыптастыру кезінде 2015 ж. 1-тоқ. және 2-тоқ. бойынша өнімді сатудан түкен кірістің (ӨСК) мөлшері туралы ресми статистика деректері жоқ.

** ресми статистиканың деректері бойынша экономика бойынша ӨСК жалпы көлеміндегі мониторингке қатысушылардың ӨСК үлесі.

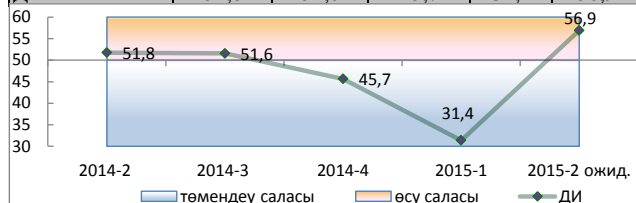
Ұлттық Банк өткізетін кәсіпорындар мониторингі кәсіпорындардың жүйелі (тоқсан сайынғы) сауалнама сұрақтары нысанында жүзеге асырылады. Кәсіпорындардың мониторингке қатысуы ерікті түрде болып табылады. Кәсіпорындардың мониторингке қатысуға қызығушылығын Ұлттық Банк әрбір кәсіпорынға оларды орташа салалық деңгейі бар кәсіпорындардың көрсеткіштерін салыстыру кіретін, кәсіпорындардың баскелестік позициясының өзгеруін және осы өзгерістердің факторларын тоқсан сайын бағалауға мүмкіндік беретін, жіберілетін талдау материалдарын жүйелі түрде жіберіп отыру арқылы қолдайды.

Ұлттық Банк мыналарға тырысады, мұнда: 1) іріктеудің салалық және өңірлік бөліктерде көрнекті болуына; 2) іріктеуге ел экономикасының құрылымын құраушы кәсіпорындардың көп дәрежеде болуына; 3) кәсіпорындардың мониторингке тоқсан сайын қатысуының тұрақты болуына (қалыптастырылатын бірқатар көрсеткіштер сәйкес келуін қамтамасыз ету мақсатында); 4) кәсіпорындардың пікіртерімдері және талдау материалдарын қалыптастыру барынша жедел болуына.

1.1. Кәсіпорындардың дайын өніміне сұраныс

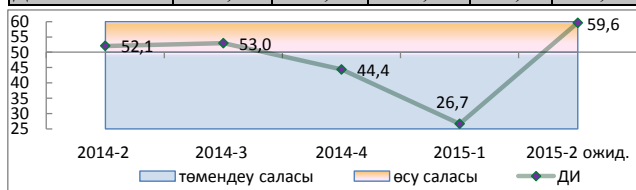
2015 жылғы 1-тоқсанда барлық қаралып отырған салаларда дайын өнімге сұраныстың жедел төмендеу қарқыны байқалды: диффузиялық индекс (ДИ*) 50 белгісінен төмен болды. 2015 жылғы 2-тоқсанда барлық салаларда және тұтастай алғанда экономиканың нақты секторы бойынша сұраныстың төмендеу үрдісінің өсуге ауысуы күтіледі.

Экономиканың нақты секторы бойынша барлығы					
Жауаптар, %	2014-2	2014-3	2014-4	2015-1	2015-2 ожид.
ұлғаюу	23,2	21,6	17,4	9,8	27,2
өзгерусіз	57,1	60,0	56,6	43,2	59,5
төмендеуі	19,7	18,5	26,0	47,0	13,3
ДИ	51,8	51,6	45,7	31,4	56,9

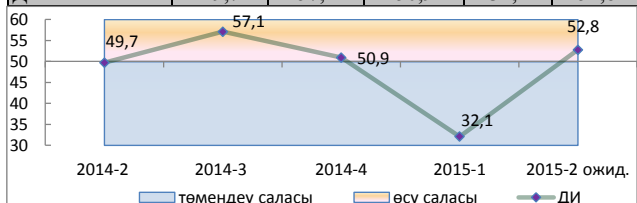
2015ж. 1-тоқ. нақты сектордың барлық қаралып отырған салаларында кәсіпорындардың дайын өнімге сұранысының жедел төмендеу қарқыны байқалды: ДИ 31,4 болды. 2015ж. 2-тоқ. Барлық салалардың кәсіпорындары дайын өнімге сұраныстың өсуін күтеді.

Құрылыс					
Жауаптар, %	2014-2	2014-3	2014-4	2015-1	2015-2 ожид.
ұлғаюу	22,9	21,9	14,3	5,8	30,5
өзгерусіз	58,3	62,2	60,2	41,8	58,2
төмендеуі	18,8	15,9	25,5	52,4	11,3
ДИ*	52,1	53,0	44,4	26,7	59,6

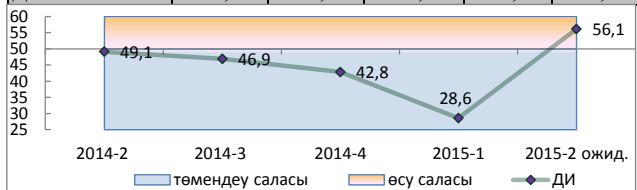
Құрылыста сұраныстың едәуір жедел төмендеуі байқалды. 2015ж. 2-тоқ. күтулер бойынша сұраныс ұлғаяды.

Тау-кен өндіру өнеркәсібі					
Жауаптар, %	2014-2	2014-3	2014-4	2015-1	2015-2 ожид.
ұлғаюу	15,0	19,8	17,1	5,6	20,4
өзгерусіз	69,4	74,7	67,7	53,1	64,8
төмендеуі	15,6	5,6	15,2	41,4	14,8
ДИ	49,7	57,1	50,9	32,1	52,8

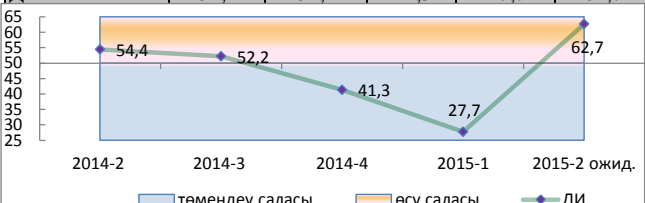
Тау-кен өндіру саласында дайын өнімге сұраныс төмендеу саласына өтті. 2015ж. 2-тоқ. кәсіпорындардың күтулері бойынша сұраныс ұлғаяды.

Сауда					
Жауаптар, %	2014-2	2014-3	2014-4	2015-1	2015-2 ожид.
ұлғаюу	22,6	18,1	17,0	9,4	26,0
өзгерусіз	53,0	57,6	51,7	38,4	60,2
төмендеуі	24,4	24,3	31,4	52,2	13,8
ДИ	49,1	46,9	42,8	28,6	56,1

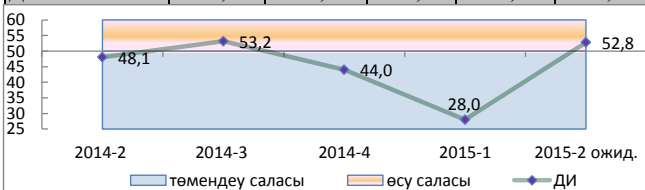
Саудада сұраныстың төмендеуі кейбір жеделдеумен жалғасты, 2015ж. 2-тоқ. кәсіпорындар сұраныстың өсуін күтеді.

Өңдеуші өнеркәсіп					
Жауаптар, %	2014-2	2014-3	2014-4	2015-1	2015-2 ожид.
ұлғаюу	27,6	24,9	17,0	10,3	36,2
өзгерусіз	53,7	54,7	48,6	34,9	52,9
төмендеуі	18,7	20,4	34,3	54,9	10,9
ДИ	54,4	52,2	41,3	27,7	62,7

Өңдеу өнеркәсібінде дайын өнімге сұраныстың жедел төмендеу қарқыны байқалады. 2015ж. 2-тоқ. сұраныстың едәуір ұлғаюуы күтіледі.

Көлік және қоймаға алу					
Жауаптар, %	2014-2	2014-3	2014-4	2015-1	2015-2 ожид.
ұлғаюу	18,4	25,0	15,9	6,5	22,4
өзгерусіз	59,4	56,4	56,2	43,1	60,8
төмендеуі	22,2	18,6	27,9	50,4	16,8
ДИ	48,1	53,2	44,0	28,0	52,8

Салада сұраныс едәуір төмендеу саласына өтті. 2015ж. 2-тоқ. сұраныстың ұлғаюуы күтіледі.

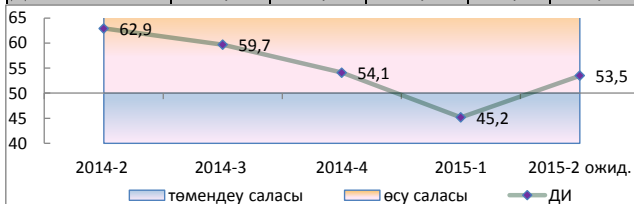
* Бөлімге әдіснамалық түсініктемелер:

Диффузиялық индекс (ДИ) экономикадағы конъюнктуралық өзгерістерді бағалау кезінде халықаралық практикада кездеседі. Бөлім көрсеткіштерінің серпіні кәсіпорындардан алынған сауалнамалардың сұрақтарының жауаптарына негізделген. Жауаптар өткен тоқсанмен салыстырғанда орын алған өзгерістерді көрсетеді. Кестелерде әрбір көрсеткіш бойынша мыналар қосылады: жауаптар топтарының пайыздық арақатынасы, ахуалдың жақсаруын және нашарлауын көрсеткен кәсіпорындар үлестері арасындағы айырма, сондай-ақ осы айырма негізінде шығарылатын ДИ. ДИ 50-тен мәні өткен тоқсанмен салыстырғанда өзгерістердің жоқ екендігін көрсетеді. ДИ 50-ден жоғары мәні оң өзгерісті, 50-ден төмен мәні - теріс өзгерісті көрсетеді. Ауытқу 50-ден жоғары болған сайын, көрсеткіштің оң немесе теріс өзгерістерінің дәрежесі (қарқыны) жоғары.

1.2. Кәсіпорындардың дайын өнімінің бағасы

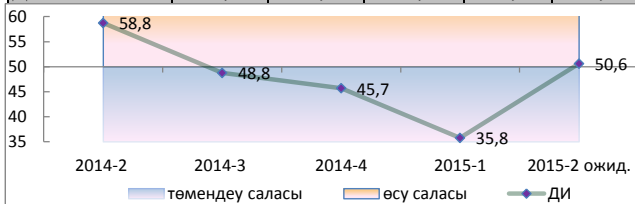
2015 жылғы 1-тоқсанда тұтастай алғанда нақты сектор бойынша дайын өнім бағасының кейбір баяу өсуі байқалды. Бағаның ең көп өсуі құрылыс саласында байқалды. Сонымен қатар, тау-кен өндіру өнеркәсібінде дайын өнім бағасы деңгейінің едәуір төмендеуі байқалды.

Экономиканың нақты секторы бойынша барлығы					
Жауаптар, %	2014-2	2014-3	2014-4	2015-1	2015-2 ожд.
ұлғаюу	29,4	24,0	17,3	12,6	13,0
өзгерусіз	67,0	71,5	73,5	65,2	80,9
төмендеуі	3,6	4,6	9,1	22,2	6,0
ДИ	62,9	59,7	54,1	45,2	53,5

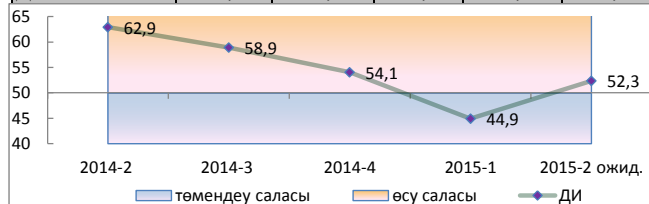
2015ж. 1-тоқ. кәсіпорындардың дайын өнімінің бағасы төмендеу саласына өтті. 2015ж. 2-тоқ. көлік саласын қоспағанда, бағаның өсуі байқалады.

Тау-кен өндіру өнеркәсібі					
Жауаптар, %	2014-2	2014-3	2014-4	2015-1	2015-2 ожд.
ұлғаюу	28,1	19,1	14,0	13,0	9,9
өзгерусіз	61,3	59,3	63,4	45,7	81,5
төмендеуі	10,6	21,6	22,6	41,4	8,6
ДИ	58,8	48,8	45,7	35,8	50,6

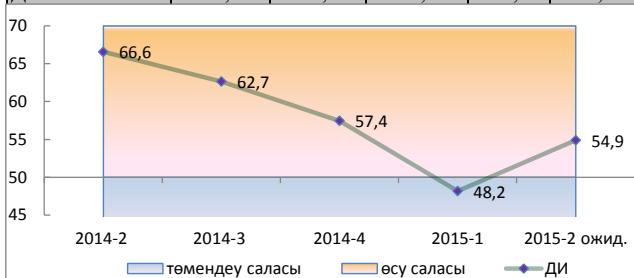
Тау-кен саласында дайын өнімнің бағасы жедел төмендеді. 2015ж. 2-тоқ. кәсіпорындар бағаның ағымдағы деңгейінің сақталуын күтеді.

Өңдеуші өнеркәсіп					
Жауаптар, %	2014-2	2014-3	2014-4	2015-1	2015-2 ожд.
ұлғаюу	28,9	21,5	15,8	11,4	11,4
өзгерусіз	68,0	74,8	76,5	67,1	82,0
төмендеуі	3,0	3,7	7,7	21,5	6,7
ДИ	62,9	58,9	54,1	44,9	52,3

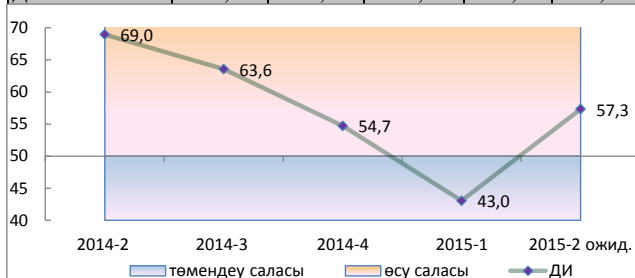
Салада дайын өнімнің бағасы төмендеу саласына өтті. 2015ж. 2-тоқ. Кәсіпорындар бағаның қалыпты өсуін күтеді.

Құрылыс					
Жауаптар, %	2014-2	2014-3	2014-4	2015-1	2015-2 ожд.
ұлғаюу	35,4	27,8	19,5	10,7	15,6
өзгерусіз	62,4	69,7	76,0	75,0	78,7
төмендеуі	2,2	2,5	4,6	14,3	5,8
ДИ	66,6	62,7	57,4	48,2	54,9

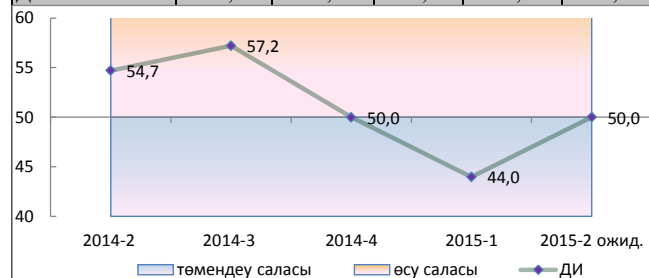
Құрылыста дайын өнімнің бағасы төмендеу саласына өтті, алайды 2015ж. 2-тоқ. бағаның өсуі күтіледі.

Сауда					
Жауаптар, %	2014-2	2014-3	2014-4	2015-1	2015-2 ожд.
ұлғаюу	39,7	30,9	22,1	13,9	18,3
өзгерусіз	58,5	65,3	65,3	58,2	78,1
төмендеуі	1,8	3,8	12,6	27,9	3,7
ДИ	69,0	63,6	54,7	43,0	57,3

Саудада дайын өнімнің бағасы төмендеу саласына өтті, 2015ж. 2-тоқ. кәсіпорындар бағаның өсуін күтеді.

Көлік және қоймаға алу					
Жауаптар, %	2014-2	2014-3	2014-4	2015-1	2015-2 ожд.
ұлғаюу	14,5	17,4	9,0	9,1	6,9
өзгерусіз	80,3	79,7	82,0	69,8	86,2
төмендеуі	5,1	3,0	9,0	21,1	6,9
ДИ	54,7	57,2	50,0	44,0	50,0

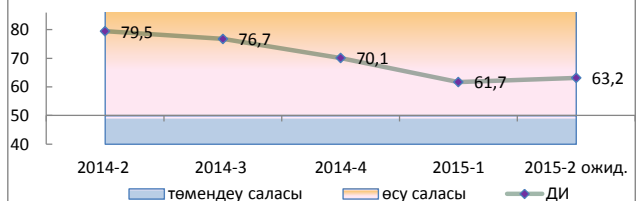

Салада дайын өнімнің бағасы төмендеді, 2015ж. 2-тоқ. Кәсіпорындар бағаның ағымдағы деңгейінің сақталуын күтеді.

1.3. Шикізат пен материалдардың бағасы

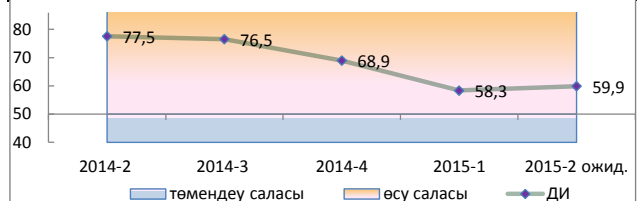
015 жылғы 1-тоқсанда барлық салалар бойынша шикізат пен материалдар бағасының баяу өсу үрдісі байқалды. Ең көп өсу "құрылыс" саласында байқалды. 2015 жылғы 2-тоқсанда бағаның өсуінің жалғасуы күтіледі.

Экономиканың нақты секторы бойынша барлығы					
Жауаптар, %	2014-2	2014-3	2014-4	2015-1	2015-2 ожид.
ұлғаюы	59,9	55,3	44,9	33,9	27,1
өзгерусіз	39,1	42,9	50,4	55,5	72,1
төмендеуі	1,0	1,8	4,7	10,5	0,8
ДИ	79,5	76,7	70,1	61,7	63,2

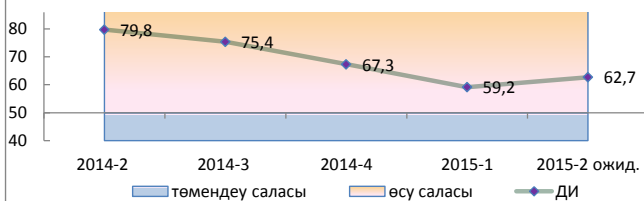
Баяу өсу үрдісіне қарамастан, шикізат пен материалдар бағасы салыстырмалы түрде жоғары болып қалып отыр. 2015ж.2-тоқ. кәсіпорындар осы үрдістің жалғасуын күтеді.

Тау-кен өндіру өнеркәсібі					
Жауаптар, %	2014-2	2014-3	2014-4	2015-1	2015-2 ожид.
ұлғаюы	56,3	54,3	42,7	30,3	21,6
өзгерусіз	42,4	44,4	52,4	56,2	76,5
төмендеуі	1,3	1,2	4,9	13,6	1,9
ДИ	77,5	76,5	68,9	58,3	59,9

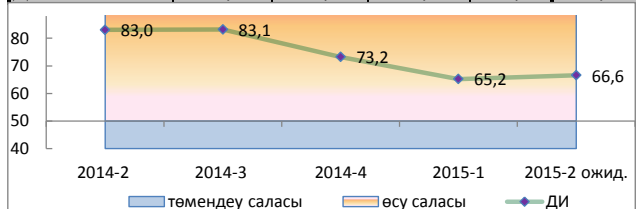
Тау-кен өндіру саласында шикізат пен материалдар бағасының өсуі бәсеңдеді. 2015ж.2-тоқ. бағаның өсуі қарқынның ағымдағы деңгейінің сақталуы күтіледі.

Өңдеуші өнеркәсіп					
Жауаптар, %	2014-2	2014-3	2014-4	2015-1	2015-2 ожид.
ұлғаюы	60,8	53,7	41,5	32,2	27,2
өзгерусіз	38,0	43,4	51,7	54,0	71,2
төмендеуі	1,2	2,9	6,8	13,8	1,7
ДИ	79,8	75,4	67,3	59,2	62,7

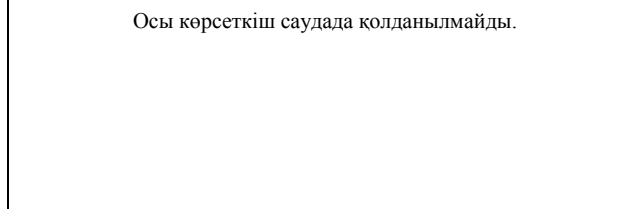
Өңдеу өнеркәсібі саласында шикізат пен материалдар бағасының өсу қарқыны баяулады. 2015ж.2-тоқ., кәсіпорындардың күтулері бойынша бағаның айтарлықтай өсу үрдісі сақталады.

Құрылыс					
Жауаптар, %	2014-2	2014-3	2014-4	2015-1	2015-2 ожид.
ұлғаюы	67,3	67,2	50,8	37,2	33,2
өзгерусіз	31,4	31,9	45,0	56,1	66,8
төмендеуі	1,3	1,0	4,3	6,7	0,0
ДИ	83,0	83,1	73,2	65,2	66,6

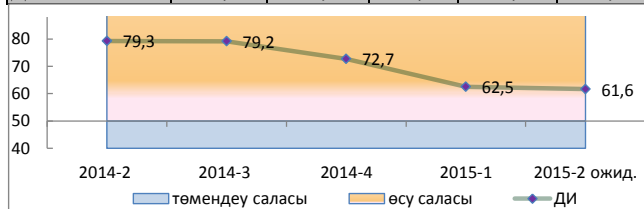
Құрылыста бағаның айтарлықтай баяу өсуіне қарамастан шикізат пен материалдар бағасының барынша жоғары өсуі байқалады. 2015ж.2-тоқ. осы үрдістің сақталуы күтіледі.

Сауда					
Осы көрсеткіш саудада қолданылмайды.					

Осы көрсеткіш саудада қолданылмайды.

Көлік және қоймаға алу					
Жауаптар, %	2014-2	2014-3	2014-4	2015-1	2015-2 ожид.
ұлғаюы	61,1	60,9	50,6	34,9	23,7
өзгерусіз	36,3	36,6	44,2	55,2	75,9
төмендеуі	2,6	2,6	5,2	9,9	0,4
ДИ	79,3	79,2	72,7	62,5	61,6

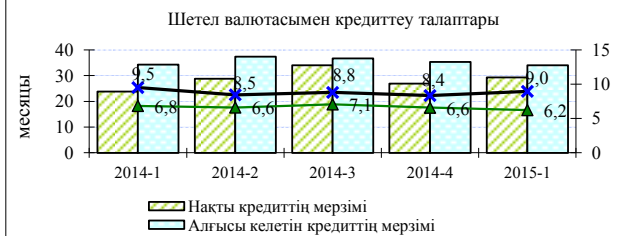
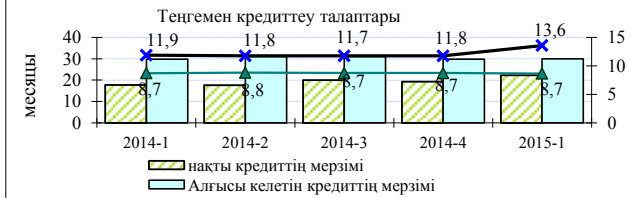

Салада кейбір баяулауға қарамастан шикізат пен материалдар бағасының салыстырмалы түрде жоғары өсуі байқалды. 2015ж. 2-тоқ. осы үрдістің сақталуы күтіледі.

1.4.Кредиттеу талаптары

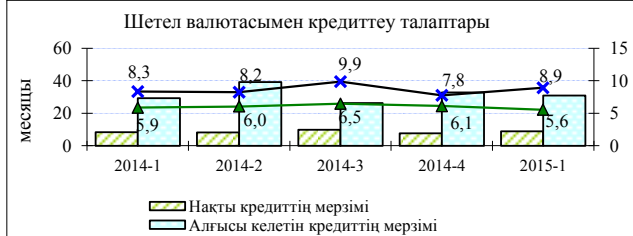
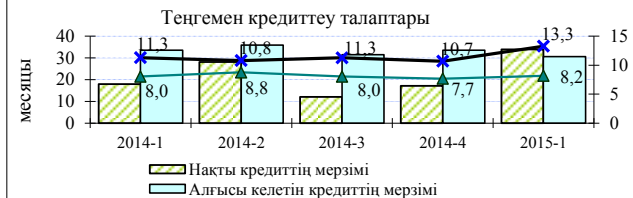
2015 жылғы 1-тоқсанда тұтастай алғанда нақты сектор бойынша теңгемен пайыздық мөлшерлемелер өсті, ал шетел валютасымен өзгерген жоқ. Теңгемен кредиттер бойынша ең жоғары пайыздық мөлшерлемелер құрылыста (14,7%) және саудада (14,2%) қалып отыр. Шетел валютасымен кредиттер бойынша сыйақының ең көп мөлшерлемесі құрылыста байқалады (11,0%).

Экономиканың нақты секторы бойынша барлығы

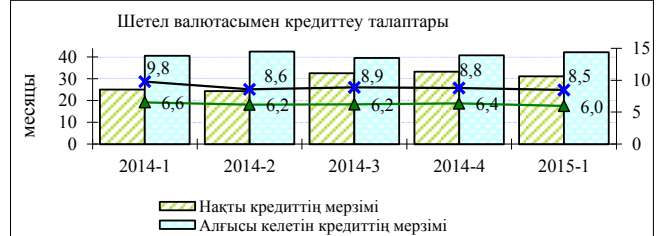
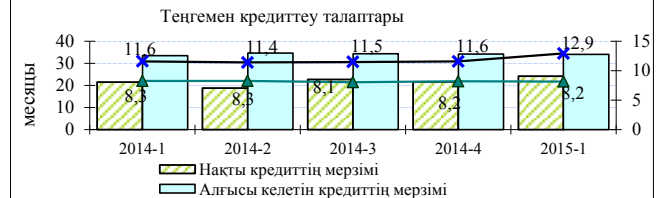
Теңгемен және шетел валютасымен кредиттер бойынша орташа мөлшерлемелер тиісінше 13,6%-ға және 9,0%-ға дейін өсті. Теңгемен кредиттер бойынша тиімді мөлшерлемелер өзгерген жоқ (8,7%), бұл ретте шетел валютасымен кредиттер бойынша мөлшерлемелер 6,2%-ға дейін төмендеді.

Тау-кен өндіру өнеркәсібі

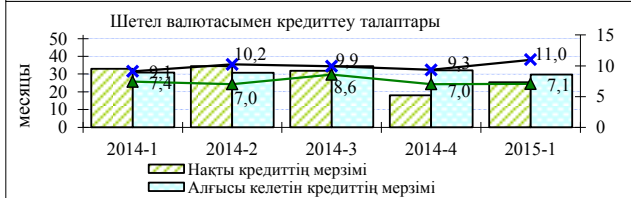
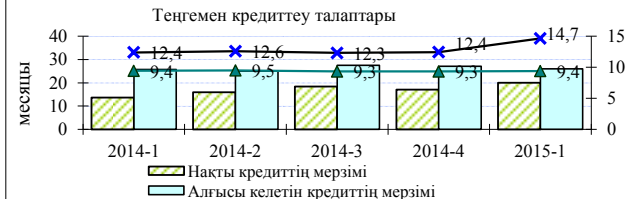
Салада теңгемен және шетел валютасымен кредиттер бойынша орташа мөлшерлеме тиісінше 13,3%-ға және 8,9%-ға дейін ұлғайды. Кәсіпорындар үшін тиімді теңгемен мөлшерлеме 8,2%-ға дейін ұлғайды, шетел валютасымен 5,6%-ға дейін азайды.

Өңдеуші өнеркәсіп

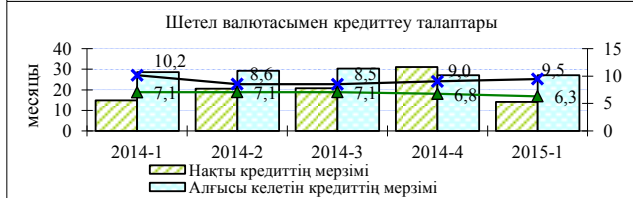
Теңгемен кредиттер бойынша орташа мөлшерлемелер 12,9%-ға дейін ұлғайды, шетел валютасымен 8,5%-ға дейін төмендеді. Теңгемен кредиттер бойынша тиімді мөлшерлемелер өзгерген жоқ (8,2%), бұл ретте шетел валютасымен кредиттер бойынша мөлшерлемелер 6,0%-ға дейін төмендеді.

Құрылыс

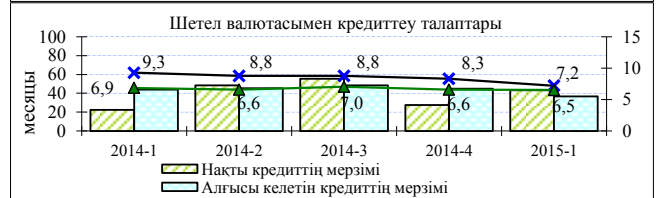
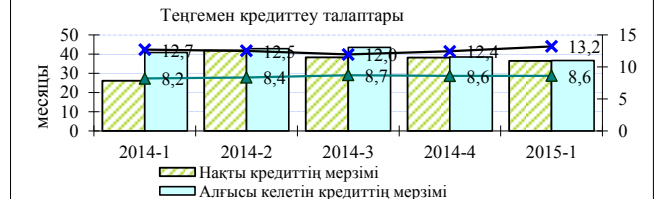
Құрылыста теңгемен және шетел валютасымен кредиттер бойынша орташа мөлшерлемелер тиісінше 14,7% және 11,0%-ға дейін өсті. Теңгемен және шетел валютасымен кредиттер бойынша тиімді мөлшерлеме тиісінше 9,4%-ға және 7,1%-ға дейін өсті.

Сауда

Саудада теңгемен және шетел валютасымен кредиттер бойынша орташа мөлшерлемелер тиісінше 14,2% және 9,5%-ға дейін өсті. Теңгемен және шетел валютасымен кредиттер бойынша кәсіпорындар үшін тиімді мөлшерлеме тиісінше 9,0%-ға және 6,3%-ға дейін төмендеді.

Көлік және қоймаға алу

Салада теңгемен кредиттер бойынша орташа мөлшерлемелер 13,2%-ға дейін ұлғайды. Шетел валютасымен кредиттер бойынша мөлшерлемелер 7,2%-ға дейін төмендеді. Кәсіпорындар үшін тиімді теңгемен және шетел валютасымен кредиттер бойынша мөлшерлемелер мүлдем өзгерген жоқ (тиісінше 8,6% және 6,5%).

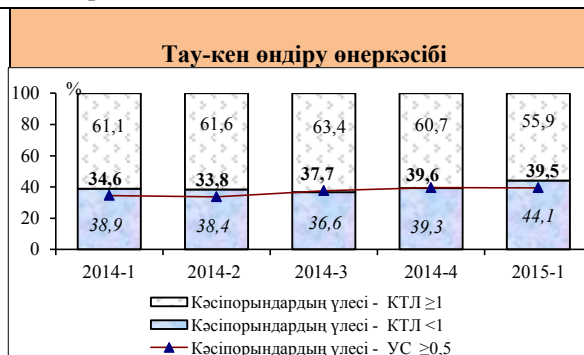
2-бөлім. * Өтімділікті, іскерлік белсенділікті және рентабельділікті талдау

2.1. Ағымдағы өтімділік коэффициенті (АӨК): (ағымдағы активтер/ағымдағы міндеттемелер) және Қайта қаржыландыру деңгейі (ҚД): (меншік капитал/активтер)

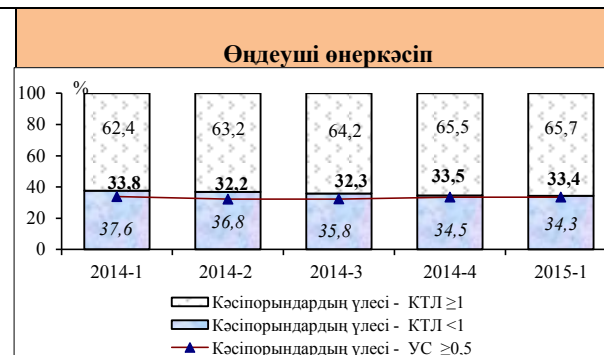
2014 жылғы 4-тоқсанда "құрылыс" және "көлік және қоймаға алу" салаларында өтімділікпен ең нашар ахуал, онда "нашар" өтімділікпен кәсіпорындардың үлесі (АӨК<1) 40%-дан астам болды. Сауда және өңдеуші өнеркәсіп барынша өтімді болып табылады.

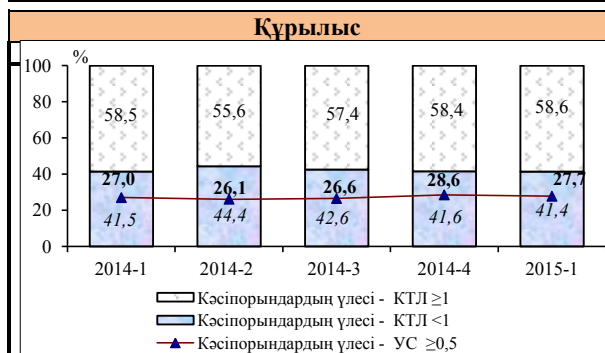
Экономиканың нақты секторы бойынша тұтастай алғанда "нашар" өтімділікпен кәсіпорындардың үлесі өзгерген жоқ (35,2%). Қаржылық-тәуелсіз кәсіпорындардың үлесі (УС≥0,5) өзгерген жоқ (33,5%).

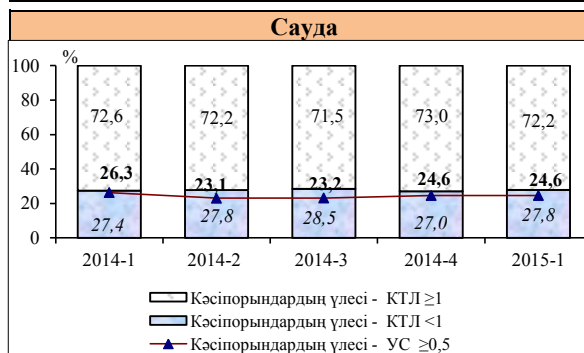
Сала бойынша "нашар" өтімділікпен кәсіпорындардың үлесі 44,1%-ға дейін ұлғайды. Қаржылық-тәуелсіз кәсіпорындардың үлесі (УС≥0,5) өзгерген жоқ (39,5%).

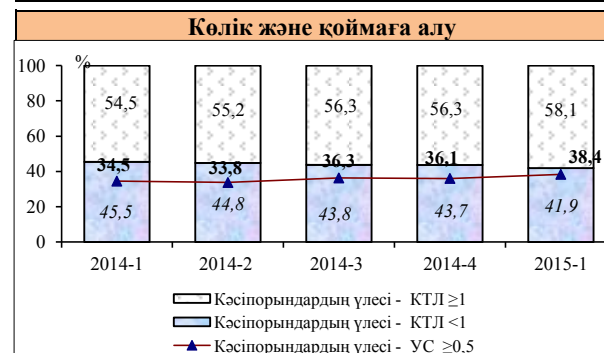
Салада "нашар" өтімділікпен кәсіпорындардың және қаржылық-тәуелсіз кәсіпорындардың үлесі өзгерген жоқ (тиісінше 34,3% және 33,4%).

Салада "нашар" өтімділікпен кәсіпорындардың үлесі өзгерген жоқ (41,4%), қаржылық-тәуелсіз кәсіпорындардың үлесі 27,7%-ға дейін азайды.

Салада "нашар" өтімділікпен кәсіпорындардың үлесі аздап ұлғайды (27,8%-ға дейін), қаржылық-тәуелсіз кәсіпорындардың үлесі өзгерген жоқ (24,6%).

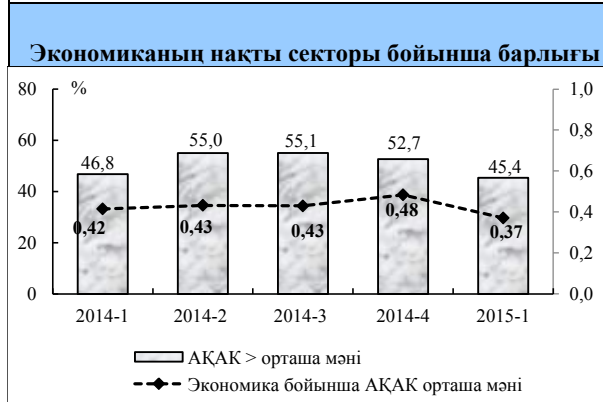
Сала бойынша "нашар" өтімділікпен кәсіпорындардың үлесі 41,9%-ға дейін азайды. Қаржылық-тәуелсіз кәсіпорындардың үлесі (УС≥0,5) 38,4%-ға дейін ұлғайды.

*Бөлімге әдіснамалық түсініктемелер

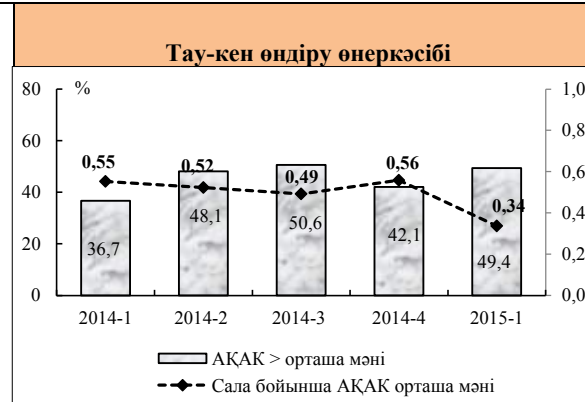
Бөлімнің көрсеткіштері салалар бойынша орташа есеппен есептелген, тоқсанның соңында кәсіпорындардан баланстың және өнімді (жұмысты, қызметті) сатудан түскен кірістің көрсеткіштерінің күтулі мәндерін бағалаудан алынған қаржы коэффициенттерін сапалық және сандық бағалаумен ұсынылды. Бұл ретте алынатын бағалар олардың мәндерінің абсолютті дәлдігін алу мақсатын көздейді және саланың жай-күйінің өзгерістер үрдістерін жедел талдауға қызмет етеді.

2.2. Айналым қаражатының айналымдылық коэффициентінің серпіні (АҚАК): (өнімді сатудан кіріс/ағымдағы активтер)

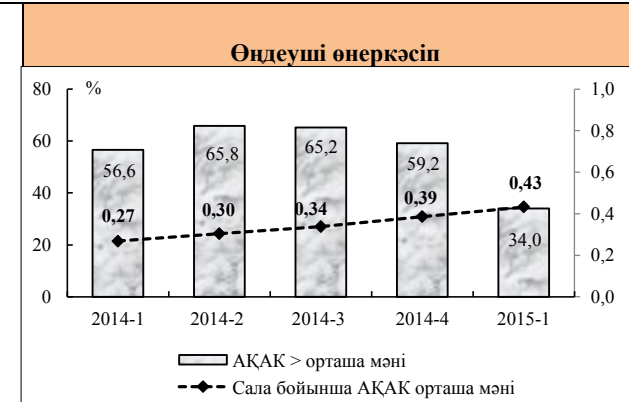
2014 жылғы 4-тоқсанда іскерлік белсенділік тұтастай алғанда экономиканың нақты секторы бойынша өзгерген жоқ: АҚАК орташа мәні ұлғайды, ал АҚАК мәні орташа салалық деңгейден жоғары кәсіпорындардың үлесі төмендеді.

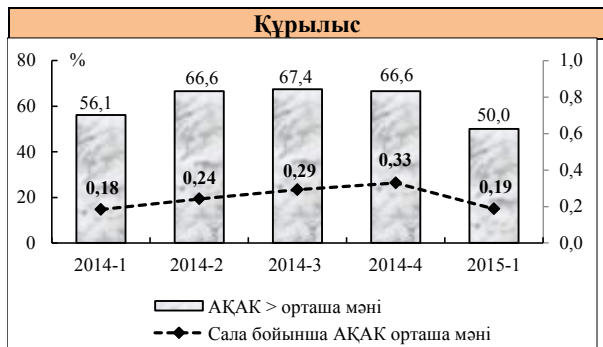
Тұтастай алғанда нақты сектор бойынша АҚАК азайды (0,37), АҚАК мәні ортадан жоғары кәсіпорындардың үлесі 45,4%-ға дейін азайды.

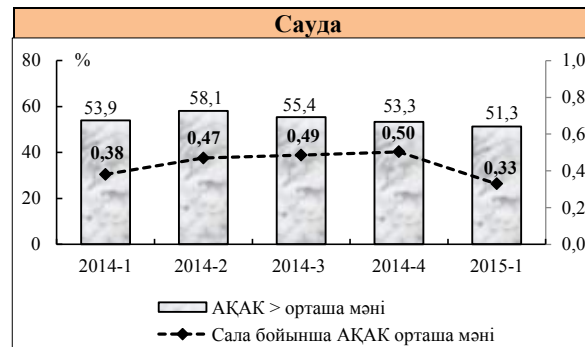
Салада АҚАК 0,34-ға дейін азайды, АҚАК мәні ортадан жоғары кәсіпорындардың үлесі 49,4%-ға дейін ұлғайды.

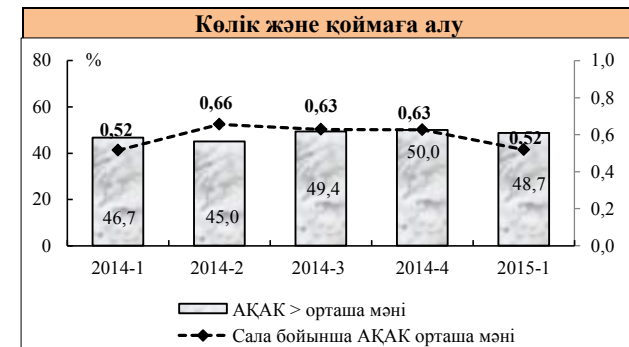
Өңдеуші салада АҚАК мәні ортадан жоғары кәсіпорындардың үлесі 34,0%-ға дейін едәуір төмендеді, АҚАК орташа мәні 0,43-ға дейін ұлғайды.

Құрылыста: АҚАК деңгейі 0,19-ға дейін азайды. Кәсіпорындардың жартысының осы мәннен жоғары АҚАК бар.

Саудада АҚАК деңгейі едәуір азайды (0,33-ға дейін), ал АҚАК мәні ортадан жоғары кәсіпорындардың үлесі 51,3%-ға дейін төмендеді.

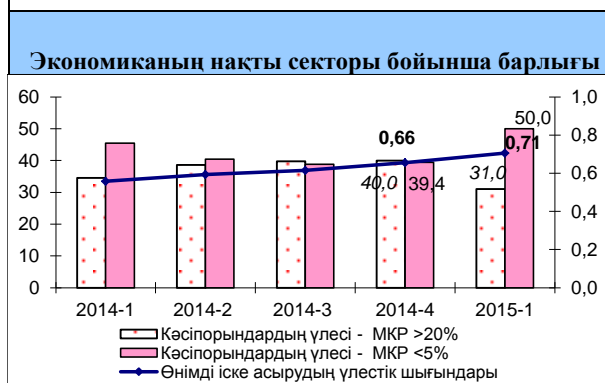
АҚАК орташа мәні 0,52-ға дейін төмендеді, орташа салалық деңгейге қарағанда АҚАК үлкен кәсіпорындардың үлесі 48,7%-ға дейін азайды.

*Бөлімге әдіснамалық түсініктемелер

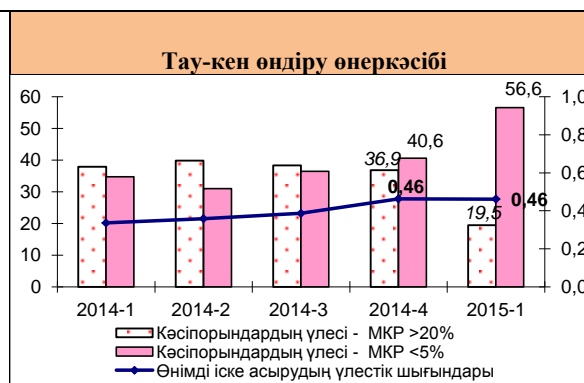
Бөлімнің көрсеткіштері салалар бойынша орташа есеппен есептелген, тоқсанның соңында кәсіпорындардан баланстың және өнімді (жұмысты, қызметті) сатудан түскен кірістің көрсеткіштерінің күтулі мәндерін бағалаудан алынған қаржы коэффициенттерін сапалық және сандық бағалаумен ұсынылды. Бұл ретте алынатын бағалар олардың мәндерінің абсолютті дәлдігін алу мақсатын көздейді және саланың жай-күйінің өзгерістер үрдістерін жедел талдауға қызмет етеді.

2.3. Сату шығындары (өнімді сатудан түскен кірістің 1 теңгеге шаққандағы шығындары): (өзіндік құн/өнімді сатудан кіріс) және меншік капиталының рентабельділігі (МКР): ((өнімді сатудан кіріс - өзіндік құн)/меншік капитал*100)

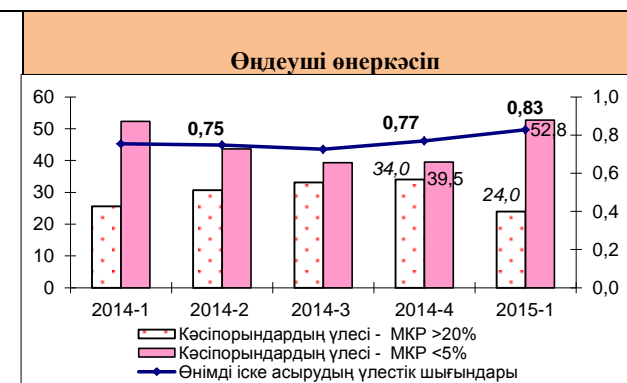
2015 жылғы 1-тоқсанда тұтастай алғанда нақты сектор бойынша меншік капиталының рентабельділігі бар ахуал өзгерген жоқ. Ең жақсы ахуал с тау-кен өндіру және өңдеу өнеркәсібі салаларында, мұнда МКР>5% кәсіпорындардың үлесі 50%-дан астам болды.

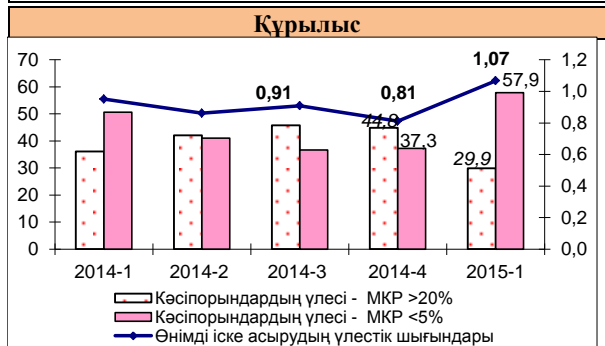
2015ж. 1-тоқсанда капиталдың рентабельділік көрсеткіштері нашарлады: Кәсіпорындардың МКР<5% үлесі 50,0%-ға дейін ұлғайды, ал кәсіпорындардың үлесі - МКР>20% 31,0%-ға дейін азайды.

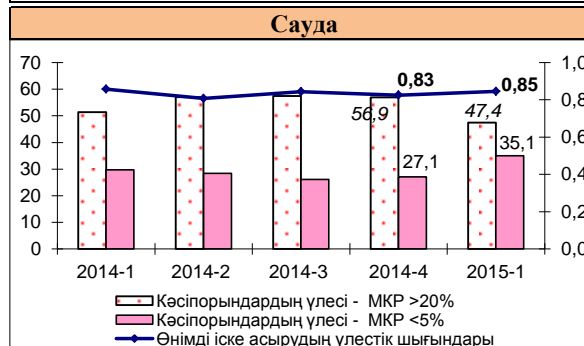
Тау-кен өндіру саласында көрсеткіштер нашарлады: кәсіпорындардың үлесі - МКР>20% едәуір төмендеді (19,5%-ға дейін), ал кәсіпорындардың үлесі - МКР<5% 56,6%-ға дейін ұлғайды.

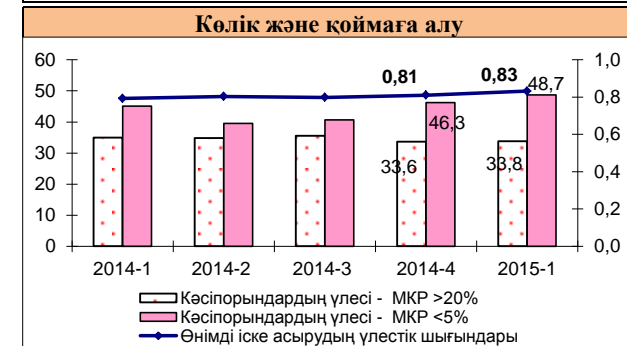
Өңдеу өнеркәсібінде кәсіпорындардың үлесі - МКР>20% едәуір азайды (24,0%-ға дейін), ал кәсіпорындардың үлесі - МКР<5% 52,8%-ға дейін ұлғайды.

В строительстве значительно выросла Кәсіпорындардың үлесі - МКР<5% (до 57,9%) и уменьшилась Кәсіпорындардың үлесі - МКР>20% (до 29,9%).

Саудада кәсіпорындардың үлесі - МКР<5% 35,1%-ға дейін өсті, ал кәсіпорындардың үлесі - МКР >20% 47,4%-ға дейін азайды.

Салада кәсіпорындардың үлесі - МКР<5% 48,7%-ға дейін ұлғайды, ал кәсіпорындардың үлесі - МКР>20% өзгерген жоқ (33,8%).

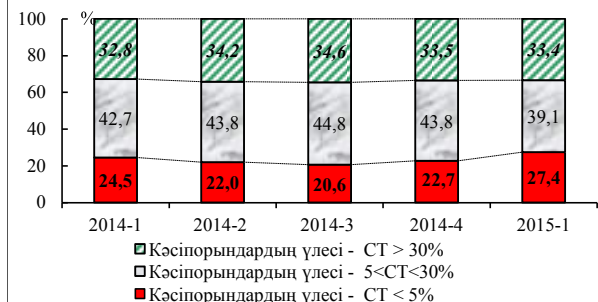
*Бөлімге әдіснамалық түсініктемелер

Бөлімнің көрсеткіштері салалар бойынша орташа есеппен есептелген, тоқсанның соңында кәсіпорындардан баланстың және өнімді (жұмысты, қызметті) сатудан түскен кірістің көрсеткіштерінің күтулі мәндерін бағалаудан алынған қаржы коэффициенттерін сапалық және сандық бағалаумен ұсынылды. Бұл ретте алынатын бағалар олардың мәндерінің абсолютті дәлдігін алу мақсатын көздейді және саланың жай-күйінің өзгерістер үрдістерін жедел талдауға қызмет етеді.

2.4. Сату рентабельділігі негізінде қаржылық жай-күйді бағалау (- CP): (100*(өнімді сатудан кіріс (д- КР) - өзіндік құн)/д- КР)

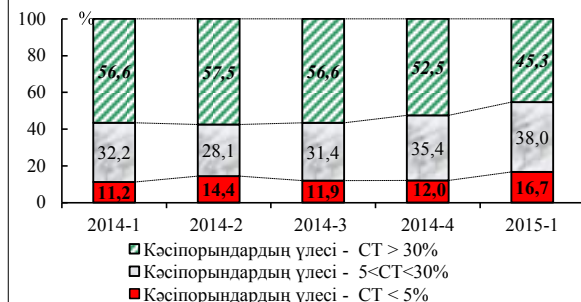
2015 жылғы I-тоқсанда ең жақсы ахуал тау-кен өндіру өнеркәсібінде және көлік саласында, мұнда пайдасы бар кәсіпорындар айтарлықтай көп және зиян шеккен және рентабельділігі төмендер саны барында төмен. Ең нашар ахуал құрылыста, басқа салаларға қарағанда рентабельділігі төмен және зиян шеккен кәсіпорындар көп.

Экономиканың нақты секторы бойынша барлығы

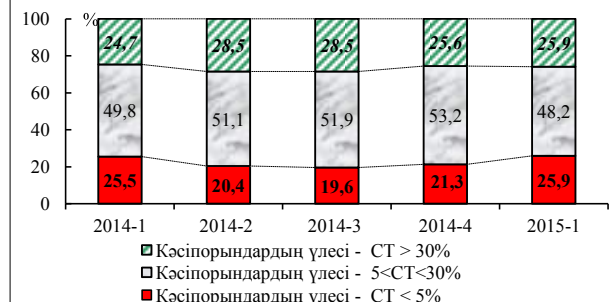
2015 ж. I-тоқ. нақты сектордың кәсіпорындарының қаржылық жай-күйінің нашарлау үрдісі жалғасты: рентабельділігі төмен және зиян шеккен кәсіпорындар саны 27,4%-ға дейін өсті, ал рентабельділігі жоғары кәсіпорындар саны мүлдем өзгерген жоқ (33,4%).

Тау-кен өндіру өнеркәсібі

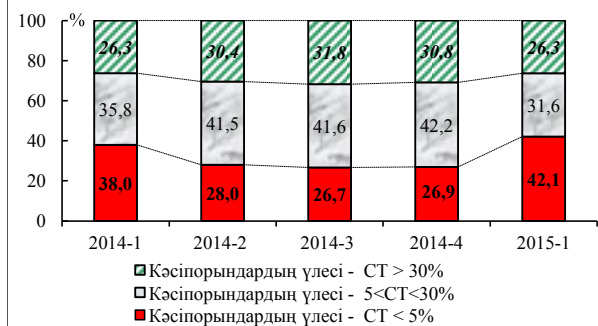
Салада рентабельділігі жоғары кәсіпорындардың үлесі едәуір қысқарды (45,3%). CP төмен кәсіпорындардың үлесі біршама ұлғайды (16,7%-ға дейін).

Өңдеуші өнеркәсіп

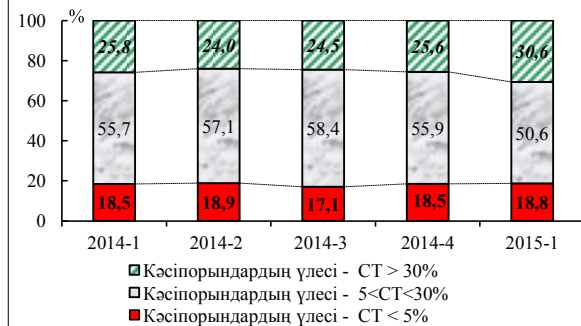
Саланың қаржылық жай-күйі нашарлады: рентабельділігі төмен және зиян шеккен кәсіпорындар саны өсті (25,9%-ға дейін), ал рентабельділігі жоғары кәсіпорындар саны өзгерген жоқ (25,9%).

Құрылыс

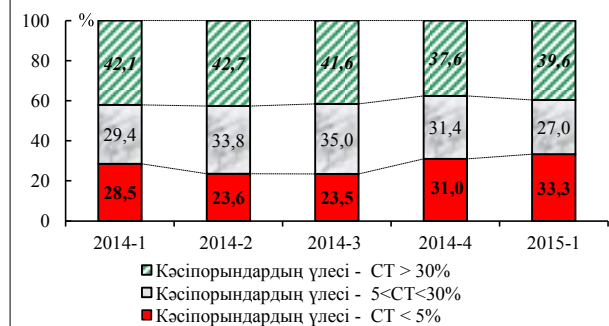
Құрылыста рентабельділігі төмен және зиян шеккен кәсіпорындардың үлесі өсті (42,1%-ға дейін), ал рентабельділігі жоғары кәсіпорындардың үлесі 26,3%-ға дейін азайды.

Сауда

Саудада қаржылық жай-күйі аздап өзгерді: рентабельділігі төмен және зиян шеккен кәсіпорындардың үлесі мүлдем өзгерген жоқ (18,8%), ал рентабельділігі жоғары кәсіпорындардың үлесі 30,6%-ға дейін өсті.

Көлік және қоймаға алу

Салада рентабельділігі төмен және зиян шеккен кәсіпорындардың үлесі 33,3%-ға дейін, сол сияқты рентабельділігі жоғары кәсіпорындардың үлесі де (39,6%-ға дейін) ұлғайды.

*Бөлімге әдіснамалық түсініктемелер

Бөлімнің көрсеткіштері салалар бойынша орташа есеппен есептелген, тоқсанның соңында кәсіпорындардан баланстың және өнімді (жұмысты, қызметті) сатудан түскен кірістің көрсеткіштерінің күтулі мәндерін бағалаудан алынған қаржы коэффициенттерін сапалық және сандық бағалаумен ұсынылды. Бұл ретте алынатын бағалар олардың мәндерінің абсолютті дәлдігін алу мақсатын көздейді және саланың жай-күйінің өзгерістер үрдістерін жедел талдауға қызмет етеді.

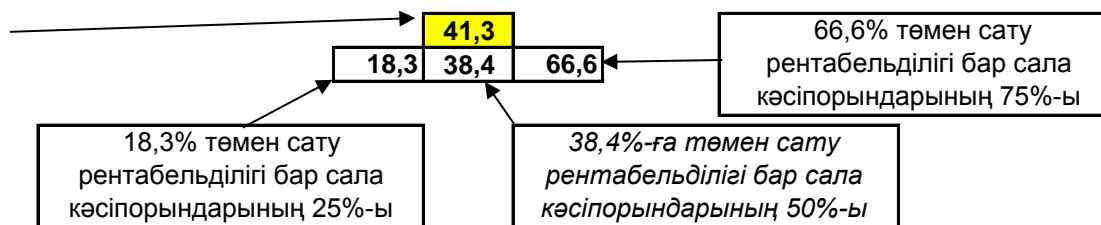
Орташа салалық мәннің серпіні және негізгі қаржы көрсеткіштерін кварталдік бөлу (өтімділік, капиталдың құрылымы, іскерлік белсенділік, рентабельділік):

Тау-кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді әзірлеу

	2014 жылғы 1-тоқсан			2014 жылғы 2-тоқсан			2014 жылғы 3-тоқсан			2014 жылғы 4-тоқсан			2015 жылғы 1-тоқсан		
1. Жабу коэффициенті (1 теңге мерзімді міндеттемелердің айналым қаражаты), ол ағымдағы өтімділік коэффициенті <i>Салалар бойынша орташа мәні</i> <i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>		2,50		1,56			1,30			1,43			1,34		
	0,82	1,19	2,25	0,76	1,09	1,98	0,72	1,10	1,68	0,70	1,08	1,86	0,69	0,98	1,66
2. Жалпы төлем қабілеттілігінің коэффициенті <i>Салалар бойынша орташа мәні</i> <i>25% - 50% -75%</i>		1,96		1,68			1,45			1,51			1,49		
	1,00	1,36	2,15	1,00	1,35	2,07	1,00	1,18	1,79	1,00	1,31	1,95	1,00	1,25	1,84
3. Қайта қаржыландыру деңгейі <i>Салалар бойынша орташа мәні</i> <i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>		32,3		30,4			38,5			41,8			38,2		
	2,0	33,7	61,6	1,6	33,8	63,0	8,4	40,5	69,4	8,7	40,8	70,5	5,8	38,7	69,5
4. Активтердегі айналым қаражатының үлесі, % <i>Салалар бойынша орташа мәні</i> <i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>		48,4		49,8			50,8			48,5			47,9		
	28,4	44,2	71,0	29,5	46,8	73,4	30,1	50,2	75,2	26,6	46,0	71,0	26,4	43,9	69,3
5. Активтердің айналымдылық коэффициенті <i>Салалар бойынша орташа мәні</i> <i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>		0,18		0,24			0,21			0,18			0,09		
	0,06	0,15	0,26	0,09	0,18	0,31	0,09	0,18	0,29	0,08	0,16	0,27	0,02	0,07	0,14
6. Айналым қаражатының айналымдылық коэффициенті <i>Салалар бойынша орташа мәні</i> <i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>		0,51		0,55			0,51			0,50			0,24		
	0,16	0,41	0,66	0,19	0,47	0,77	0,25	0,44	0,77	0,21	0,44	0,70	0,04	0,24	0,44
7. Сату рентабельділігі, % <i>Салалар бойынша орташа мәні</i> <i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>		41,3		38,1			33,7			30,7			27,2		
	18,3	38,4	66,6	18,2	35,0	60,2	17,8	33,2	49,5	16,9	29,9	43,6	13,7	24,0	43,7

Сату рентабельділігі көрсеткішінің үлгісінде кестеге түсіндірме:

Салалар бойынша орташа мәні
Квартиль: 25% - 50% -75%

Орташа салалық мәннің серпіні және негізгі қаржы көрсеткіштерін кварталдік бөлу (өтімділік, капиталдың құрылымы, іскерлік белсенділік, рентабельділік):

Өңдеу өнеркәсібі

	2014 жылғы 1-тоқсан			2014 жылғы 2-тоқсан			2014 жылғы 3-тоқсан			2014 жылғы 4-тоқсан			2015 жылғы 1-тоқсан		
1. Жабу коэффициенті (1 теңге мерзімді міндеттемелердің айналым қаражаты), ол ағымдағы өтімділік коэффициенті															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	1,27			1,34			1,04			1,10			1,08		
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,70	1,03	1,69	0,72	1,10	1,71	0,70	1,00	1,35	0,77	1,03	1,44	0,79	1,02	1,37
2. Жалпы төлем қабілеттілігінің коэффициенті															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	1,84			1,87			1,23			1,26			1,30		
<i>25% - 50% -75%</i>	1,00	1,26	2,10	1,00	1,27	2,09	1,00	1,13	1,49	1,00	1,15	1,52	1,00	1,19	1,60
3. Қайта қаржыландыру деңгейі															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	29,3			29,1			34,2			34,8			34,9		
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,8	27,8	64,1	0,7	25,8	62,1	3,5	30,7	63,6	4,3	30,5	64,0	3,6	31,6	64,6
4. Активтердегі айналым қаражатының үлесі															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	55,8			57,3			57,4			57,3			58,1		
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	34,9	56,0	78,3	37,8	59,4	78,4	37,3	58,3	80,2	38,7	57,9	78,5	39,2	57,5	79,0
Активтердің айналымдылық коэффициенті															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	0,22			0,33			0,21			0,28			0,18		
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,06	0,16	0,30	0,11	0,23	0,43	0,10	0,23	0,41	0,11	0,23	0,41	0,05	0,12	0,26
6. Айналым қаражатының айналымдылық коэффициенті															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	0,36			0,58			0,43			0,42			0,25		
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,11	0,29	0,53	0,19	0,45	0,78	0,22	0,42	0,62	0,19	0,38	0,62	0,09	0,22	0,40
7. Сату рентабельділігі															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	15,7			19,2			21,6			19,1			18,3		
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	5,2	16,4	30,2	8,0	19,5	33,0	8,8	19,4	32,5	7,5	17,5	29,8	6,1	16,7	30,4

Орташа салалық мәннің серпіні және негізгі қаржы көрсеткіштерін кварталдік бөлу (өтімділік, капиталдың құрылымы, іскерлік белсенділік, рентабельділік):

Құрылыс

	2014 жылғы 1-тоқсан			2014 жылғы 2-тоқсан			2014 жылғы 3-тоқсан			2014 жылғы 4-тоқсан			2015 жылғы 1-тоқсан		
1. Жабу коэффициенті (1 теңге мерзімді міндеттемелердің айналым қаражаты), ол ағымдағы өтімділік коэффициенті															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	1,49			1,10			0,96			1,03			0,95		
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,72	1,02	1,68	0,68	0,99	1,43	0,78	0,96	1,12	0,68	0,98	1,25	0,73	0,98	1,12
2. Жалпы төлем қабілеттілігінің коэффициенті															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	1,50			1,40			1,13			1,14			1,15		
<i>25% - 50% -75%</i>	1,00	1,12	1,65	1,00	1,11	1,69	1,00	1,05	1,27	1,00	1,06	1,28	1,00	1,06	1,30
3. Қайта қаржыландыру деңгейі															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	28,7			28,3			28,6			34,8			29,3		
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	1,0	19,0	58,9	1,0	18,9	54,4	0,8	20,4	53,8	1,6	21,7	58,5	1,0	19,9	58,5
4. Активтердегі айналым қаражатының үлесі															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	62,9			63,1			68,5			64,2			64,4		
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	41,9	66,5	88,9	44,8	67,6	86,4	53,0	73,8	90,2	43,7	69,9	89,3	44,9	68,8	90,2
5. Активтердің айналымдылық коэффициенті															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	0,27			0,32			0,29			0,26			0,07		
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,03	0,13	0,37	0,07	0,25	0,44	0,09	0,24	0,45	0,08	0,23	0,44	0,01	0,04	0,13
6. Айналым қаражатының айналымдылық коэффициенті															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	0,53			0,68			0,48			0,50			0,16		
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,06	0,24	0,69	0,13	0,42	0,92	0,14	0,37	0,76	0,14	0,41	0,79	0,01	0,10	0,27
7. Сату рентабельділігі															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	4,8			21,9			14,1			15,9			18,2		
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,8	12,6	32,9	5,4	15,7	38,9	5,0	11,2	22,4	5,9	13,5	24,9	2,6	15,3	33,8

Орташа салалық мәннің серпіні және негізгі қаржы көрсеткіштерін кварталдік бөлу (өтімділік, капиталдың құрылымы, іскерлік белсенділік, рентабельділік):

Көтерме және бөлшек сауда; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу

	2014 жылғы 1-тоқсан			2014 жылғы 2-тоқсан			2014 жылғы 3-тоқсан			2014 жылғы 4-тоқсан			2015 жылғы 1-тоқсан		
1. Жабу коэффициенті (1 теңге мерзімді міндеттемелердің айналым қаражаты), ол ағымдағы өтімділік коэффициенті															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	2,39			1,88			1,28			1,70			1,33		
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,99	1,18	2,23	0,96	1,14	1,88	0,94	1,08	1,49	0,97	1,16	1,89	0,93	1,08	1,60
2. Жалпы төлем қабілеттілігінің коэффициенті															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	1,54			1,47			1,17			1,84			1,18		
<i>25% - 50% -75%</i>	1,00	1,11	1,59	1,00	1,09	1,55	1,00	1,06	1,32	1,00	1,12	1,73	1,00	1,06	1,34
3. Қайта қаржыландыру деңгейі															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	25,1			23,2			22,7			27,7			27,0		
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	2,0	14,3	52,3	0,3	12,2	46,5	0,3	11,9	40,5	0,4	15,8	51,3	0,3	14,0	51,4
4. Активтердегі айналым қаражатының үлесі															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	87,3			87,5			68,5			92,8			92,3		
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	80,5	95,3	99,7	80,8	95,7	99,8	88,6	97,4	99,9	88,1	97,1	99,9	86,7	96,8	99,9
5. Активтердің айналымдылық коэффициенті															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	0,44			0,63			0,41			0,38			0,27		
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,11	0,30	0,63	0,18	0,46	0,89	0,13	0,36	0,65	0,12	0,32	0,61	0,07	0,22	0,43
6. Айналым қаражатының айналымдылық коэффициенті															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	0,61			0,94			0,66			0,73			0,42		
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,14	0,39	0,87	0,25	0,58	1,09	0,19	0,53	0,99	0,21	0,52	1,01	0,10	0,29	0,64
7. Сату рентабельділігі															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	21,8			19,5			16,3			17,2			19,5		
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	8,5	16,8	31,2	8,3	16,5	28,9	8,3	14,3	24,2	8,0	16,0	25,5	7,7	16,4	29,9

**Орташа салалық мәннің серпіні және негізгі қаржы көрсеткіштерін кватилдік бөлу:
Көлік және қоймаға алу**

	2014 жылғы 1-тоқсан	2014 жылғы 2-тоқсан	2014 жылғы 3-тоқсан	2014 жылғы 4-тоқсан	2015 жылғы 1-тоқсан
1. Жабу коэффициенті (1 теңге мерзімді міндеттемелердің айналым қаражаты), ол ағымдағы өтімділік коэффициенті					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	1,77	1,77	1,17	1,56	1,15
<i>Кватиль: 25% - 50% -75%</i>	0,55 1,01 2,05	0,60 1,01 1,84	0,55 0,99 1,56	0,53 1,01 1,84	0,52 0,97 1,56
2. Жалпы төлем қабілеттілігінің коэффициенті					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	2,57	2,56	1,72	1,97	1,39
<i>25% - 50% -75%</i>	1,01 1,28 2,47	1,01 1,29 2,58	1,02 1,24 2,00	1,02 1,25 2,15	1,00 1,14 1,60
3. Қайта қаржыландыру деңгейі					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	33,8	33,7	36,3	36,9	36,7
<i>Кватиль: 25% - 50% -75%</i>	2,9 26,5 63,7	2,4 26,0 66,7	5,1 29,8 68,2	4,0 28,8 71,9	4,3 29,9 69,1
4. Активтердегі айналым қаражатының үлесі, %					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	46,6	45,7	45,3	44,7	44,8
<i>Кватиль: 25% - 50% -75%</i>	18,8 38,2 76,8	15,7 36,6 79,7	14,7 36,1 74,8	13,9 32,5 79,4	12,9 31,1 82,9
5. Активтердің айналымдылық коэффициенті					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	0,24	0,29	0,22	0,21	0,16
<i>Кватиль: 25% - 50% -75%</i>	0,06 0,15 0,29	0,07 0,16 0,35	0,06 0,16 0,30	0,06 0,15 0,31	0,05 0,12 0,23
6. Айналым қаражатының айналымдылық коэффициенті					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	0,74	0,82	0,60	0,78	0,39
<i>Кватиль: 25% - 50% -75%</i>	0,13 0,43 1,07	0,17 0,54 1,17	0,14 0,46 0,96	0,16 0,52 1,24	0,10 0,32 0,65
7. Сату рентабельділігі , %					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	26,2	28,6	30,5	26,0	25,8
<i>Кватиль: 25% - 50% -75%</i>	4,7 23,5 51,2	6,8 26,0 48,3	8,9 25,7 48,1	4,4 22,5 45,0	3,7 23,1 46,3